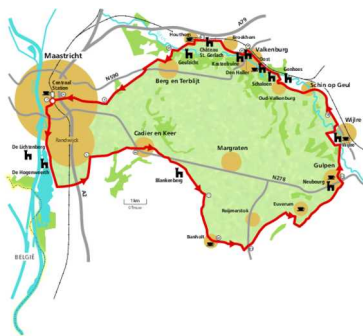

Heuvelland vol kastelen

foto frans de graaff

Het Zuid-Limburgse heuvelland staat vol kastelen. Op deze route van vijftig kilometer passeert u er maar liefst twaalf. En dan lijken de boerderijen onderweg ook nog op kastelen.

JEANNETTE VAN DITZHUIJZEN

Fietsen in Zuid-Limburg is afzien. Het kost de nodige zweetdruppels om de vele heuvels met je gewone fietsje te beklimmen. Maar ben je eenmaal boven, dan wacht je een groots uitzicht over graanvelden, weilanden en boomgaarden. Kersen, pruimen, appels en peren: het fruit hangt er allemaal in overvloed aan de bomen. En hier en daar groeien zelfs druiven, in een heuse wijngaard. En dan zijn er de kastelen, twaalf maar liefst langs deze route. Al krijgen we soms maar een glimp te zien.

Vanuit station Maastricht, het startpunt, gaat de route eerst zuidwaarts, over een fietspad langs een soms wat al te drukke weg langs de Maas. Op een schiereiland in de rivier staat het eerste kasteel: De Hogenweerth, tegenwoordig in gebruik als hotel. Om het te zien moet je even van de route af. Wel goed zichtbaar vanaf

de weg is de vervallen toren van kasteel De Lichtenberg aan de overkant van de Maas, bovenop de Pietersberg. Hiermee wilde de bisschop van Luik aan het begin van de 13de eeuw zijn aartsrivaal, de hertog van Brabant, duidelijk maken wie er de baas was.

Als we het rustige platteland bereiken, vallen de monumentale boerderijen ons op. Het lijken ook wel kastelen, met grote poorten die naar een ruime binnenplaats leiden. In Cadier en Keer staat er eentje uit 1715. Een eeuw ouder dan Kasteel Blankenberg uit 1825, iets voorbij dit dorpje, dat nu als klooster dienst doet. Tot aan Gulpen fietsen we over hooggelegen paden waar we kilometers ver uitkijken en ons afvragen of we echt wel in Nederland zijn. Hier krijgen we ook smalle, soms auto-loze weggetjes voorgeschoteld.

Kasteel Neubourg in Gulpen is een teleurstelling. Op de foto ziet het er schitterend uit, met torens en een slotgracht - maar vanaf ons fietspad zien we alleen gele steen en een vaag torenspitsje tussen het geboomte schemeren. De eigenaar schijnt niet van pottenkijkers te houden, lezen we eenmaal thuis in een artikel.

Iets verderop ligt het particulier bewoonde kasteel Wylre. In de tuin staat een museum, een modern gebouw. Het heet Hedge House en wanneer er, zoals deze maand, een expositie wordt gehouden, is het open voor bezoekers. U kunt dan meteen de kasteeltuinen, het park en het koetshuis bewonderen.

Verderop langs de route (een stuk voert langs een wat drukker weg) staan zoveel kastelen dat we bijna blasé raken. Bij Oud-Valkenburg zien we eerst het stoere Genhoois liggen, ooit de stamburcht van de heren van Valkenburg. Daarna rijden we zo tegen het romantische Schaloen aan, waar je een

appartement of hotelkamer kunt huren.

Verder fietsend door het bos en langs de Geul komen we vlak voor Valkenburg langs het neoclassicistische kasteel Oost. Ook dit kasteel heeft een nieuwe bestemming, het is een vergader- en partycentrum. Het 'Koetshoes' ernaast is iedere dag geopend - een ideale plek voor het nuttigen van echte Limburgse vlaai.

Midden in Valkenburg liggen nog eens twee burchten: Den Halder, pal langs de Geul, en de Kasteelruïne, de restanten van Neerlands enige hoogteburcht. Daarvoor moet je bij knooppunt 60 niet rechtsaf maar rechtdoor. Zeker doen, want een bezoek aan deze ruïne is een geweldige ervaring. In de loop der eeuwen hebben hier diverse versies van een kasteel gestaan, waarvan de resten nu naast en boven elkaar liggen. In 1672 liet stadhouder Willem III het laatste kasteel opblazen, omdat anders de vijandige Fransen er hun intrek in zouden nemen. Voor een goed begrip van de bouwgeschiedenis zijn de maquettes een aanrader.

De 'Fluweelengrot' ernaast is een gangenstelsel dat ontstond doordat blokken mergelsteen werden weggehaald voor de bouw van het kasteel. Het doolhof diende daarna waarschijnlijk als vluchtweg voor de ridders.

We verlaten Valkenburg en komen langs een bekende plek: Château St. Gerlach, het troetelkind van de Limburgse horecakoning Camille Oostwegel. Eind vorige eeuw liet hij het vervallen pand restaureren en toverde hij het om tot luxehotel. Overigens was St. Gerlach oorspronkelijk een kloostercomplex en kreeg het pas veel later de benaming 'kasteel'. Neem even een kijkje in de tuinen, waar tot 29 september een beeldenexpositie wordt gehouden.

Voor het laatste en allerjongste kasteel, Geulzicht, moet je iets voor knooppunt 64 even naar links

afbuigen. Een paar honderd meter fietsen en je ziet het rechts boven je liggen: een soort nepkasteeltje dat eind 19de eeuw werd ontworpen voor de industrieel Pieter Zuyderhoudt. En ja hoor, ook dit kasteel is tegenwoordig een hotel.

Onze vrees dat we nog een flink stuk door druk Maastricht moeten rijden blijkt ongegrond. Na een gemene klim naar het dorpje Berg - what's in a name? - gevolgd door een aangename afdaling over een smal weggetje rijden we door rustige Maastrichtse buitenwijken, voordat we worden omgeven door razende auto's en racende scooters. Maar dan zien we het station al liggen.

Route

De route begint en eindigt op station Maastricht. Volg van daaruit de fietsknooppunten, aangegeven op de wit-groene bordjes.

Hopooft

Op een van de mooiste stukken langs de route, tussen knooppunt 83 en 85, ligt een enorme hopplantage van de Gulpener Brouwerij, goed voor jaarlijks 28,5 miljoen glazen bier. Gulpener is de enige brouwerij die hop en graan van eigen bodem verwerkt, deels biologisch. De Gulpener Hopooft vindt op zondag 15 september plaats. Medewerkers, familie en vrienden van de brouwerij plukken de hop, en van 12-18 uur vindt in Reijmerstok het jaarlijkse Hopfestival plaats met muziek, lokale producten en de uitverkiezing van de Hopkoningin 2013. Toegang gratis. www.gulpener.nl

Kasteelruïne en museum

De Kasteelruïne Valkenburg is dagelijks geopend van 10-17 uur. Bezoek en rondleiding: 9 euro.

www.kasteelvalkenburg.nl

Het Hedge House bij kasteel Wijlre is geopend van do-zo 11-17 uur.

Entree 9,50 euro.
www.hedgehouse.eu